

Ørntoft, Theis: Digte 2014 (uddrag, 2014)

Theis Ørntoft er en af de stærke stemmer i litteratur, der kredser om klimaforandringer. Han gik på Forfatterskolen 2007-2009 og debuterede med digtsamlingen *Yeahsuiten*, 2009. Bogen er en forfriskende, jegorienteret, men også selvironisk digtsamling om ungdom og identitetsproblemer.

Der er et stort spring fra Theis Ørntofts første digtsamling til den anden med titlen *Digte 2014*, som blev hans helt store gennembrud og indbragte ham Strungeprisen. Her vender han blikket fra spejlet til teleskopet, og det åbenbarer et skræmmende syn. Bogforsidens sort-hvide cirkelmotiv understreger det dystopiske, og tankerne om klimakrisen bliver den centrifugalkraft, der slynger teksterne ud. Oplevelser af det nære liv og planetens krise veksler i en svimmel strøm af iagttagelser, følelser og refleksioner.

Ørntofts litteratur bliver tit nævnt i forbindelse med det litterære begreb cli-fi eller climate fiction, defineret af litteraturforskeren Gregers Andersen som fiktion, der med udgangspunkt i videnskabelig indsigt skildrer de menneskeskabte klimaforandringer.

I romanen *Solar*, 2018, møder vi jegfortælleren Theis, feteret digter og højskolelærer. Han begynder at vandre på Hærvejen ved Hald Sø i Midtjylland, men farer vild i en labyrinth af personlig og kulturel opløsning på sin vej gennem Europa til Middelhavet. Titlen peger på solen som den tvetydige kraft af livsnødvendighed og mulig udslettelse. Denne dobbelthed danner resonansbund for romanens mere og mere syrede handling.

Ørntoft arbejder også med musik, bl.a. sammen med forfatteren Lars Skinnebach i bandet Klimakrisen.

Her er to digte fra *Digte 2014*:

Jeg drømte at vi ikke længere fastholdt hinanden

Jeg drømte at vi ikke længere fastholdt hinanden
i menneskelige former.

Jeg drømte at små tæger
sugede sig fast på sekundet jeg blev født i
så grundvandet på en fjern planet blev til blod.

Nu viser Eurosport tennis.

Nu skinner den nærmeste stjerne
ned over Sharapovas tredje matchbold
nu smører jeg mine lemmer med fugtgivende creme
og bevæger dem rundt i rådne økonomier
jeg er en blodbølge gennem kommende ørkner
jeg er et brownstone-hus i overgangen mellem hippie og disko
hjælp mig, er der nogen der hviker
der vokser planter op gennem mine underboers halse
der vokser planter op gennem min etages gulve
men hvad vil du have jeg skal gøre ved det, siger jeg
og kigger forvirret ud gennem mine øjne
ud til askelandskaber der snart skal smeltes om
ud til befolkninger kvalt i forstenet honning
og mens jeg kigger ud gennem de øjne
mens jeg slår to æg i stykker og begår aftensmad
mens nogen præst lærer små børn at onanere
mens verden vælter ind gennem mine fem tsunamisanser
og ødelægger alt på sin vej
så skriger en stemme i min hals.

Og for enden af halsen sidder munden
tænderne lyser hvidt som måger om en rævegrav
jeg taler ud gennem huller i verden
huller der rundt omkring i landskabet er mine
mineindgange, hakket ud af hovedets kød
hakked til af tiderne
sådan finder tale vej
op gennem halsen og ud i haven
hvor tungen fejer rundt som en slange
fanget i et sprog der ikke længere
skal indeholde ordet
gud.

Vandet i hanerne smager af klor

Vandet i hanerne smager af klor.
Er stadig forkølet. Er bag en hinde.
Har altid været det.
Hører Burzum og sætter bøger på plads
kvinden, hvis hus jeg har lejet gennem vinteren
er kommet tilbage fra Argentina.
Er flyttet ned i kælderen nu
herfra kan jeg høre hende trampe rundt med sine militærstøvler
herfra kan jeg ligge og ånde kvælstof ud over mørket
jeg endte alligevel med at tage til fest i går
blev for rastløs mand, måtte ud

jeg kom til festen i den sorte nat
ja jeg kom til festen i den sorte nat
havde vandret gennem tåge og sne
folk lå på trægulvene og rodede rundt i relationerne
andre strejfede om i gangene
jeg så efter i deres ansigter, så efter nærhed
men det eneste jeg fandt var reptilsmil og sort støj uden øjne
så lad os sige: jeg bliver træt af den fest og forlader den igen
lad os sige: jeg sætter mig på en bænk og lukker mine øjne.
Nu er her helt mørkt.
Men så googler jeg Café Nick.
Jeg googler adressen
jeg googler tomatkjole og tomatdukke
jeg googler Stephane Pompougnac
og bruger mine penge på Kaiserdom og konfekt
når vi taler eksporterer vi vores kriser til hinanden
når vi drømmer løber økonomierne under vores hud
der er grænser
for hvor høj arbejdsløshed et demokrati kan holde til
der er grænser for det hele, men jeg er ligeglad
jeg er ligeglad indtil det er for sent
og ved du
at jeg tror det er et essentielt træk ved menneske anno kapitalisme
dj udflåds-tsunami
dj kommende gærcele på bunden af siloen
ved du at jeg bliver sindssyg hver gang nogen siger mit navn
ved du at min vejrtrækning er en bro

mellem to områder af det samme
ved du at et barn bliver født i en kælder af farvestoffer
hver gang nogen bliver skudt i Mexico City
ved du at jeg er træt af at være vågen
jeg er træt af at se flyene styrte ned i politikerens stemme
og høre stemmen udsige sig selv uforandret
jeg er træt af at bilde mig samfundene ind
arktisk kommando
vodka med min luder
i nat, siger hun
deler vi hals med zebraens åndedræt
på et lodret kontinent på sort frekvens
folder vi de nye byer ud
i de brune vandhuller med langt lyst hår
binder vi faderen fri af helikopterens reb
og ser ham vakle ind i de digitale haver
slimet og forvirret
der er ingen lykke
der er ingen sorg.

Theis Ørntoft: Digte 2014. Gyldendal, 2014